Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.
Scrisori nefrancate nu se primescŭ, Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciuri:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețulŭ inserțiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colonă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANULŬ LI.

„Gazeta" iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe treĭ lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 206. **Brașovŭ, Lunĭ, Marțĭ 20 Septemvre (2 Octomvrie)** **1888.**

Nou abonamentŭ
la
„GAZETA TRANSILVANIEI".

Cu 1 Octomvrie 1888 st. v. se deschide nou abonamentŭ la care învitămŭ pe toțĭ amicii și sprijinitorii fóiei nóstre.

Prețulŭ abonamentuluĭ:

Pentru Austro-Ungaria:

pe treĭ lunĭ **3** fl.
pe șése lunĭ **6** fl.
pe unŭ anŭ **12** fl.

Pentru România și străinătate:

pe treĭ lunĭ **10** francĭ,
pe șése lunĭ **20** francĭ,
pe unŭ anŭ **40** francĭ.

Abonarea se póte face mai ușorŭ și mai repede prin **mandate postale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, să binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arĕta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei".

Brașovŭ, 19 Septemvre v.

Din incidentulŭ representațiunei, ce au adresat'o guvernului proprietarii ungurĭ din Ardealŭ în cestiunea rĕscumpĕrării regaliilorŭ, organulŭ stângei estreme, „Egyetértés", face nisce aprețiărĭ, carĭ merită luarea aminte a tuturorŭ celorŭ ce se intereséză de sĕrmanulŭ Ardealŭ. Ele ilustréză în modŭ bătătorŭ la ochĭ și espectorările șoviniste de mai deunădĭle ale lui „Pesti Naplo."

Étă ce scrie numita fóiă în numĕrulŭ sĕu de Sâmbătă sub titlulŭ „Ardelenii și rĕscumpĕrarea regaliilorŭ".

„Ardélulŭ este copilulŭ vitregŭ alŭ guvernului. Guvernulŭ lui Tisza, de vre-o patru-spre-dece anĭ de când e la cârmă, l'a năpăstuit ne'ncetatŭ. Numai atuncĭ s'a gânditŭ la elŭ când au fostŭ alegerĭ de deputațĭ. S'a folositŭ de strania împărțire a cercurilorŭ electorale, ca aderențilorŭ sĕi rĕmașĭ fără mandatŭ sĕ le câștige mandate în Ardealŭ, séu sĕ aducă în dietă asemenĭ ómenĭ, a cărorŭ alegere în alte părțĭ n'a reușitŭ séu a fostŭ chiar imposibilă."

„Alegerile din Ardealŭ au devenitŭ vestite în totă țéra. Pe sĕrmanulŭ poporŭ l'au coruptŭ cu banĭ, cu rachiu și cu carne de óiă. Pe aceea parte a poporului însĕ, care s'a opusŭ unorŭ asemenĭ mijlóce menite a cumpĕra sufletele, *de multe orĭ au tĕrît'o cu puterea brachiului la urnă.*"

„Ardélulŭ este dér representatŭ în dietă aprópe esclusivŭ cu guvernamentalĭ. Poporulŭ constrînsŭ la mamelucismŭ, ar fi fostŭ în dreptŭ sĕ aștepte dela guvernŭ celŭ puținŭ, ca după ce odată i-a confiscatŭ libertatea politică, celŭ puținŭ sĕ facă ceva pentru bunăstarea lui materială".

„Dér nicĭ atâta n'a făcutŭ. Aci se jertfesce Ardealulŭ pentru interese mai înalte ale țĕrii, cum s'a întêmplatŭ în afacerea convențiunei comerciale cu România, aci se dispune asupra lui în deplină neînțelegere și necunoscință a relațiunilorŭ locale vătămându-i-se condițiunile de esistență. Fiecare Maghiarŭ cunósce importanța politică a Ardealului și inima lui vede cu adêncă compătimire lupta acea grea și primejdiósă, ce este constrînsă a-o purta maghiarimea de acolo, și mai vêrtosŭ clasa proprietarilorŭ ungurĭ, cu dușmanii ei ascunșĭ și declarațĭ."

Dice apoi că țéra a doveditŭ interesarea ei față cu Ardealulŭ nu numai prin sprijinirea Kulturegyletului. Dér dorințele ardelene rĕmânŭ totdéuna neîmplinite. Astfelŭ guvernulŭ a respinsŭ cererea de a se înființa în Ardealŭ unŭ institutŭ de creditŭ fonciarŭ.

Câtŭ pentru sprijinirea industriei ruinate a Ardealului s'au vorbitŭ multe, dér de faptŭ nu i s'a datŭ nicĭ unŭ ajutorŭ. Așa se întêmplă și pe têrĕmulŭ instrucțiunei. „In anumite ținuturĭ nemaghiare se redică scóle secundare, pe când orașe néoșe maghiare ca Sz. St. Georgiulŭ se rógă înzadarŭ pentru asemenĭ scóle."

„Tóte aceste plângerĭ" — continuă „Egyetértés" — „n'au deșteptatŭ înclinărĭ opoziționale între deputații guvernamentalĭ ardelenĭ. Năcazurile ardĕtóre nu le-au deschisŭ ochii, ca sĕ védă, unde conduce sistemulŭ actualŭ țéra, și mai vêrtosŭ Ardélulŭ. A trebuitŭ sĕ se ivéscă o astfelŭ de cestiune cum este aceea a rĕscumpĕrării regalielorŭ, la care suntŭ iuteresațĭ așa de mulțĭ proprietarĭ, ca în cele din urma sĕ dea unŭ țipetŭ durerosŭ și sĕ se hotărască a face unŭ pasŭ de protestare față cu guvernulŭ...."

DIN AFARĂ.

Din incidentulŭ *călĕtoriei împĕratului Wilhelm la Roma*, diarele germane narézá, că împĕratulŭ Fridericŭ, pe timpulŭ când, ca moștenitorŭ alŭ tronului prusianŭ, cercetă pe Papa Piu alŭ IX, în contra obiceiului, nu voi sĕ sărute mâna Papei, dicêndŭ, că „afară de tatălŭ sĕu, regele, n'a sĕrutată mâna încă nicĭ unui bărbatŭ" și de aceea nicĭ Papei n'a vrutŭ sĕ i-o sĕrute, ci 'i strînse numai mâna. Când în urma acésta Fridericŭ cercetă din nou pe Papa, acesta se dice că l'ar fi primitŭ ținêndu-șĭ mânile la spate.

Diarele berlineze primescŭ scirĭ senzaționale în privința *dispozițiunilorŭ militare*, ce se iau la granițele orientale și de medă-di ale *Rusiei*. Unele din aceste diare publică o ordinațiune secretă dată de statulŭ majorŭ din Vilna sub Nr. 1256. In sensulŭ acestei ordinațiunĭ aveau sĕ se procure în timpulŭ dela 25 Augustŭ până la 30 Septemvre st. v. 8051 cai, carĭ amĕsuratŭ ordinului imperial dela 16 Maiu 1888 Nr. 13,258, avéu a servi pentru transportarea mâncărilorŭ și celoralalte trebuinciόse pentru armată pe séma trupelorŭ aflătóre la granițele Prusiei. După o altă versiune însĕ comandele cercurilorŭ militare dela Kiev, Vilna, Odessa și Moscva au primitŭ ordinŭ ca până la 10 Septemvre st. n. sĕ concheme câte 10,000 de reserviștĭ fiăcare comandă, va sĕ dică cu totulŭ 40,000 de reserviștĭ.

Din incidentulŭ petrecerei în Constantinopolŭ a *fratelui Țarului Rusiei*, semioficiosulŭ „Journal de St.-Petersburg" scrie: Purtarea prevenitóre a Sultanului față cu fratele Țarului e fără îndoiélă o dovédă despre încrederea împrumutată, ce esistă între aceste două puterĭ. In Rusia a produsŭ multă satisfacțiune împrejurarea, că Pórta a profitatŭ de petrecerea în Constantinopolŭ a marilorŭ principĭ pentru a da — de sigurŭ în interesulŭ păcii generale — espresiune acestorŭ puternice și amicabile relațiunĭ.

„Bud. Corr." pretinde a fi autorisată din cele mai competente locurĭ, ca sĕ publice declarațiunea, că tóte scirile colportate despre cele petrecute între regele *Milanŭ* și *Natalia*, precum și despre cabinetulŭ sĕrbŭ, séu schimbarea vre-unui membru din acelŭ cabinetŭ, sunt nebasate. Regele Milanŭ acum mai multŭ ca totdéuna este hotărîtŭ sĕ ducă în deplinire procesulŭ sĕu de divorțŭ.

Societatea de maghiarisare „Szechenyi".

Se scie că afară de „Kulturegylet"-ul ardelenescŭ se mai află și unŭ altŭ „Kulturegylet" în comitatulŭ Sătmarului, numitŭ „Szechenyianŭ". Scopulŭ acestui „Kulturegylet" îlŭ aflămŭ definitŭ în colónele lui „Egyetertes" prin următórele cuvinte: *„Cultura, maghiarisarea și propagarea patriotismului maghiară."*

E dĕră de interesŭ pentru noi ca sĕ scimŭ, în ce constă activitatea acestei societățĭ, alŭ căreia scopŭ este maghiarisarea Românilorŭ din comitatulŭ Sătmarului? Pentru mai bună orientare estragemŭ următórele părțĭ din raportulŭ anualŭ ce s'a cetitŭ în a V-a adunare generală ordinară a acestei reuniunĭ, ținută în Baia mare la 28 Septemvre n. c.:

Societatea și-a manifestatŭ activitatea ei prin:

1. *Premiarea învĕțătorilorŭ și a scolarilorŭ.* La începutŭ acesta a fostŭ principalulŭ ramŭ de activitate alŭ societății, credêndŭ că învĕțătorii, săracĭ fiindŭ, vorŭ emula în propunerea limbei statului pentru a pute dobêndi asemenĭ pre-

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

(1)

Cipariu și filologia română.

Filologia este învĕțătórea spiritului omenescŭ. Obiectulŭ ei este ca modalitățile de manifestare a ideilorŭ sĕ le deducă și propună într'o nexiune și ordine sistematică. Ba mai multŭ, Ioanŭ Reichardt dice, că filologia nu e numai istoria vieții a unui poporŭ, ci ea tinde, ca până când istoria desvoltării unei sciințe e percursă în calea sa de o direcțiune, care merge paralelŭ cu direcțiunea de desvoltare a altei sciințe, până atuncĭ direcțiunea filologiei se separéză mai multŭ în procesulŭ ei de desvoltare, apropiându-se sĕ întrunéscă liniile de desvoltare ale sciințelorŭ respective, carĭ din urmă apoi se concentréză — ca radele sórelui în linii — în unŭ punctŭ centralŭ, pe care îlŭ numimŭ „spiritulŭ poporului."

Acestŭ rolŭ de mamă prin tóte tendințele separatistice cu carĭ era acusată filologia — nu și l'a pututŭ perde; ci cu admiterea ei între sciințele a posteriorice valórea sa a crescutŭ formidabilŭ, ér terenulŭ sĕu progreséză vĕdêndu-lŭ cu ochii. Astădĭ filologia este unŭ adevĕratŭ arsenalŭ alŭ națiunilorŭ, cărora li se dispută originea numelui și a sângelui, și unŭ farŭ puternicŭ în mânele filologilorŭ spre a străbate lumina cea adevĕrată.

Avêndŭ în vedere importanța filologiei naționale, precum și dispușĭ de devotamentulŭ și pietatea filială, ce o datorimŭ memoriei celui mai distinsŭ cultivatorŭ alŭ ei, ne permitemŭ a improvisa unŭ studiu filologicŭ, dér mai multŭ dorimŭ a presenta lectorului pe ilustrulŭ și eruditulŭ filologŭ românŭ, pe Timoteiu Cipariu, nu atâtŭ în resultatele sale filologice, câtŭ în tendințele sale.

Hipotesele despre originea nóstră se dividŭ în două clase principale. Aceia, carĭ admitŭ filologia de sciință *a priori* întru demonstrarea originei iau de basă limba ca necesitate, căcĭ după dênșii limba este uniculŭ midlocŭ eficace și sigurŭ, prin care ajungemŭ la adevĕrŭ, atribuindŭ respectulŭ cuvenitŭ și istoriei. Aderenții acestei scolĭ apoi se subdividŭ în alte două clase, după cum adecă elementulŭ latinŭ, séu slavŭ prevaléză în limbă.

Cei ce țină latinitatea limbei nóstre afirmă cu tótă resoluțiunea, că originea ei e analógă cu originea limbelorŭ italice; ér alții, carĭ alt-cum au studiatŭ cestiunea originei limbei romane cu mai puțină profunditate, séu bună-voință, susținŭ, că légĕnulŭ creațiunei limbei nóstre cade afară de Italia.

Scóla slavă afirmă, că limba nóstră e slavă, și prin urmare, noi suntemŭ Slavĭ. Totŭ creaturĭ de ai acestei scolĭ susținŭ, că suntemŭ de origine germană ca p. e. Schuller; alții, ca Rösler, că limba română se constitue din elemente turcescĭ și grecescĭ; în fine ca de complimentŭ s'a născutŭ a cincea scólă, care profeséză încă și adĭ credința, că limba nóstră e o *promiscuitate homatologică* din slavă, latină, grecă, turcă, italiană, maghiară etc.

A doua clasă principală ia de basă istoria. Adepții acestei scolĭ dicŭ, că originea unui poporŭ și a limbei lui nu se póte constata numai din limbă, cu deosebire când limba conține atâtea elemente eterogene; ci în casulŭ acesta îșĭ iau refugiulŭ la istoria. Dintre dênșii unii suntŭ pro, alții contra romanității și latinității nóstre, ér o a treia categoriă apucă calea mijlocià.

Contrarii stărue, că suntemŭ descendenții Dacilorŭ, Romanilorŭ și Slavilorŭ, primii în prevalență.

Epigonii romanității și latinității nóstre susținŭ însĕ, că noi suntemŭ, atât după sânge, câtŭ și după limbă, descendenții colonielorŭ lui Traianŭ — cu deosebire în ce privesce limba. După dênșii, limba nóstră este unŭ ramŭ naturalŭ alŭ limbei latine rustice, séu vulgare, despre a care existență s'a scrisŭ și vorbitŭ cu atâta posibilitate, încâtŭ unii i-au constatat și periódele de dominațiune.

Primulŭ Românŭ, ce ne descopere nouă acestŭ adevĕrŭ, este nemuritorulŭ Petru Maiorŭ. Transplantându-se sciința și arta olenă la Roma. — așa ne învĕță Petru Maiorŭ — împrejurarea acesta a forțatŭ limba, ca pe organulŭ culturalŭ, sĕ-șĭ creeze séu însușéscă șie-șĭ terminii indispensabilĭ spre propagarea ar-

mii. Dér — continuă raportulŭ — după ce aceste premii s'au datŭ în concursŭ, *suprema autoritate scolară valahă gr.-catolică e începută sĕ persecute pe învĕțătorii confesionalĭ carĭ au primită astfeliu de premii și in fine i-a oprită dela concursŭ.* In urma acésta societatea a fostŭ silită sĕ încete cu publicarea concurselorŭ pentru ca prin acésta sĕ nu pună în conflictŭ pe „învĕțătorii cu spirit patriotic" cu propriele lorŭ autorităţĭ scolare. Cu tóte acestea însĕ, introducerea cursurilorŭ de învĕțămêntŭ de séra dau progrese neașteptatŭ de marĭ și acei învĕțătorĭ, carĭ pe lângă împlinirea grelei lor chiămărĭ mai ţinŭ și cursurĭ de séra, nu pot fi lăsaţĭ nepremiaţĭ. Din asta causă, premiile menite pentru învĕțătorĭ și scolarĭ, Societatea le-a destinatŭ pentru cursurile de séră. In sensulŭ acesta s'a insinuatŭ la societate deschiderea a 13 cursurĭ de séra, anume: *10 cursurĭ in 10 comune valahe din cerculŭ Avas,* ér celelalte în Mediașŭ (Aranyos-Medgyes), Apa și Görbed.

2. *Ajutorarea scolarilorŭ săracĭ.* Societatea a datŭ ajutóre scolarilorŭ sĕracĭ dela scólele de statŭ din Avas-Felsöfalu și Șomcuta mare, carĭ din alte sate au mersŭ la aceste scóle spre a învĕța limba maghiară. Sub titlulŭ acesta au fostŭ ajutoraţĭ la scóla de statŭ din Av.-Felsöfalu 33 de copii, dându-li-se cuartirŭ, costŭ, haine, cărţĭ și rechisitele scolare. Asemenea s'au datŭ în acestŭ anŭ 180 fl. pentru maghiarisarea scolarilorŭ dela scola de statŭ din Șomcuta mare; pe lângă astea s'au ajutoratŭ cu haine scolarii de totŭ săracĭ din A. Mediașŭ. In fine societatea plătesce didactrulŭ pentru scolarii valachĭ săracĭ, carĭ cercetéză scolile unguresci. Pentru cele espuse în rubrica acésta societatea a spesatŭ în anul acesta 851 fl. 17 cr.

3. *Ajutorarea școlarilorŭ săracĭ cu cărţĭ și rechisite școlare.* Spre scopulŭ acesta Societatea a votatŭ 300 fl., a spesatŭ însĕ în acestŭ anŭ administrativŭ numai 205 fl. 98 cr.

4. *Cursurile de învĕțămêntŭ de séra.* In anulŭ espiratŭ a avutŭ societate asemenĭ cursurĭ 6. Din suma de 300 fl., destinată pentru asemenĭ cursurĭ, s'au spesatŭ numai 85 fl. 67 cr. Pe basa progresului doveditŭ la asemene în aceste școlĭ de séra, din suma preiectată de 600 fl., *s'au datŭ premii la învĕțătorĭ 250* fl., ér școlarii s'au premiatŭ cu 36 fl. din suma proiectată de 100.

5. *Bibliotecĭ portative* a avutŭ societatea în anulŭ trecutŭ 4, în anulŭ acesta însĕ are 8. Din suma proiectată de 500 fl. s'au spesatŭ pentru sporirea acestorŭ bibliotecĭ 404 fl. 20 cr.

6. *Asilurĭ de copii.* Cu ajutorulŭ inspectoratului reg., cu ajutorulŭ comitetului administrativŭ alŭ comitatului, cu ajutorulŭ preoţilorŭ maghiarĭ romano-catolicĭ și reformaţĭ, — i-a succesŭ societăţii a-șĭ spori numĕrulŭ asilurilorŭ de copii dela 5, câte se aflau în anulŭ precedentŭ, *la 22,* în carĭ își primescŭ educaţiunea primă în spiritŭ maghiarŭ 1638 *de copii. In aceste asilurĭ de copii maghiarisarea pretotindenea a făcutŭ progrese surprindĕtóre,*

Societatea a datŭ în anulŭ acesta multŭ mai numĕróse ajutóre ca în anulŭ trecutŭ. Anume în anulŭ acesta a plătitŭ cuartirŭ pentru 33 școlarĭ, a provĕdutŭ cu costŭ 23, ér cu îmbrăcăminte vre-o 40. Raportulŭ numĕră 11 scóle confesionale românescĭ în carĭ copiii au fostŭ ajutoraţĭ din fondulŭ acestei Societăţĭ de maghiarisare. Erogaţiunile societăţii din anulŭ acesta au fostŭ 4939. fl.

Șoviniștii despre Fiume.

„Egyetertes" e fórte nemulţămitŭ cu locuitorii italianĭ din Fiume, din causă că aceștia nu vorŭ nicĭ decum sĕ se inspire de „patriotismulŭ" unguresců. Étă ce scrie în privinţa acésta în numĕrulŭ sĕu dela 29 Septemvre:

Spunemŭ sincerŭ, că ne-amŭ simţitŭ amarŭ loviţĭ când amŭ vĕdutŭ, că aceștĭ ultraiștĭ se sustragŭ dela tóte obligamentele ce le pretinde dela ei patriotismulŭ maghiarŭ. Au demonstratŭ cu aceea, că ei suntŭ Italienĭ. Nu póte avea nimenea nimicŭ contra limbei lorŭ materne și e lucru naturalŭ, décă pe aceea o cultivă și ţinŭ necondiţionatŭ la ea. Nicĭ n'a pretinsŭ nimenea dela ei ca sĕ renunţe de limba lorŭ maternă. Dér aceștĭ ómenĭ au pusŭ în contradicere limba italiană cu patriotismulŭ maghiar. S'au pusŭ în posiţia ca și cum cetăţenii din Fiume, carĭ vorbescŭ limba italiană, n'ar avé nicĭ unŭ obligamentŭ faţă cu Ungaria, care e patria lorŭ. Și durere, mare mulţime de locuitorĭ s'au aflatŭ, carĭ s'au alăturatŭ cu plăcere la astfelŭ de declaraţiunĭ.

După acésta își esprimă „Egyetertes" bucuria, că o deputaţiune din Fiume a mersŭ la Budapesta pentru ca sĕ depună în numele cetăţenilorŭ din Fiume o cunună de argintŭ pe mormêntulŭ lui Franciscŭ Deak. Din impregiurarea acésta deduce foia ungurésca, că numai o parte a locuitorilorŭ italianĭ din Fiume ar fi dușmanĭ ai statului maghiarŭ; amintesce îmbunătăţirile ce le-ar fi făcutŭ statulŭ maghiarŭ în Fiume și apoi continuă astfelŭ:

Tóte aceste îmbunătăţirĭ s'au făcutŭ pentru aceea, pentru-ca Triestulŭ se ţine de Ungaria. Cetăţenii din Fiume potŭ sĕ fiă convinșĭ, că opiniunea publică a Ungariei nu șĭ-ar bate multŭ capulŭ cu ei, décă ar sci, că și ei voiescŭ sĕ ne resplătéscă pentru multele jertfe ce le-amŭ făcutŭ pentru ei așa, cum a resplătitŭ Triestulŭ pe Austria.

Este adevĕratŭ, că noi avemŭ lipsă de Fiume, dér nu mai puţină lipsă are și Fiume de noi. Și décă statulŭ maghiar ar afla de lipsă, ca „mărgăritarulŭ Adriei" sĕ fiă locuitŭ de poporŭ maghiarŭ, deórece poporulŭ ce-lŭ locuesce astădĭ nu este poporŭ de încredere, fiă sigurĭ cetăţenii din Fiume, că statulŭ maghiarŭ s'ar sci îngriji, ca unŭ elementŭ maghiarŭ destulŭ de numerosŭ sĕ-șĭ afle acolo existenţa. Fiume a costatŭ multe milióne pe Ungaria. Nu ne pare rĕu de aceste milióne până când cetăţenii lui se vorŭ arăta că suntŭ bunĭ patrioţĭ. Nu putemŭ însĕ privi cu ochĭ bunĭ atuncĭ, când vedemŭ că gustă binefacerile acestorŭ multe milióne ómenĭ de aceia, carĭ suntŭ plinĭ de dușmăniă faţă cu noi.

SCIRILE DILEI.

Cu ocasiunea proximului congresŭ naţionalŭ bisericescŭ gr-or. probabilŭ că se va discuta și asupra cestiunei *tipărirei cărţilorŭ bisericescĭ cu litere latine.* De sine se înţelege, că la sĕvĕrșirea acestei eventuale reforme are sĕ se ţină contŭ de progresele filologice ale limbei române, omiţêndŭ pe câtŭ se póte cuvintele străine și superflue pentru noi. In privinţa acésta „Telegrafulŭ Românŭ" e de părere, ca începutulŭ sĕ se facă cu cărţile, cu carĭ vine și tinerimea scolară în atingere, și adecă cu *„Orologierulŭ,"* *„Octoichulŭ",* *„Apostolulŭ"* și apoi treptatŭ cu celelalte cărţĭ. Pentru-ca însĕ sĕ nu se străcóre în traducerea cărţilorŭ provincialisme, „Tel. Rom." ar afla de bine, ca comisiunea, ce se va însărcina cu lucrările acestea, sĕ fiă compusă din celŭ puţinŭ 3 membri, aleșĭ din câte unŭ asesorŭ alŭ senatului bisericescŭ alŭ fiă-cărui consistoriu eparchialŭ, carĭ apoi sub priveghiarea archiereilorŭ sĕ lucreze continuu, așa că în decursŭ de unŭ anŭ de dile celŭ puţinŭ cele 3 cărţĭ pomenite mai susŭ sĕ se pótă tipări cu litere latine.

* * *

Confratele nostru dela „Kronstädter Zeitung", Redactorulŭ și Directorulŭ de până acuma alŭ acestei foi, Domnulŭ *Iosef W. Filtsch,* s'a retrasŭ dela redacţiunea acestei foi cu diua de 21 Sept. a. c. Precum scimŭ, d-sa este alesŭ deputatŭ dietalŭ și astfeliu este chematŭ a-șĭ desvolta activitatea pe altŭ têrêmŭ. D-nulŭ Filtsch declară în scrisórea cu care își ia adio dela cetitorĭ, că va lupta și în viitorŭ pentru causa partidei naţionale săsescĭ apĕrândŭ principiile ei. Dorimŭ colegului nostru ca în noua misiune ca deputatŭ sĕ întempine mai puţine desamăgirĭ decâtŭ alţii, carĭ i-au premersŭ pe acéstă cale.

* * *

S'au mai înscrisŭ încă prin D-na presidentă Susana Andreiu Mureșianu ca membre ale reuniunei române pentru ajutorarea vĕduvelorŭ sĕrace din Brașovŭ și Săcele următórele Dómne: Din Brașovŭ *Paraschiva Burbea, Elena D. Căpăţînă* și D-șóra *Ecaterina G. Ghiantu.* Din Dêrste preotesele *Maria I. Bârseanu* și *Maria I. Broșiu* și preotésa *Susana N. Soiu* din Turcheșiu.

* * *

„Românulŭ" aduce durerósa scire, că d-ra *Iulia Hajdĕu,* fiica eruditului B. P. Hajdĕu, *a reposatŭ.* D-ra Hajdĕu absolvase scóla de înalte studii din Parisŭ; nu împlinise încă 19 anĭ de etate și era în ajunulŭ de a primi titlulŭ de doctorŭ în litere și filosofiă. — Ne asociămŭ și noi la durerea nemângăiaţilorŭ părinţĭ esprimându-le condolenţele nóstre cele mai sincere!

* * *

Cetimŭ în „România": „Comitetulŭ naţionalŭ pentru *participarea României la exposiţia* din Parisŭ s'a întrunitŭ Vinerĭ séra. S'a deschisŭ o listă de subscripţiunĭ printre membrii comitetului, care s'a și acoperitŭ cu câteva mii de lei. Prinţulŭ G. Bibescu, președintele comitetului, este neobositŭ pentru a face ca ţéra nóstră sĕ fiă cu demnitate representantă la Exposiţiunea dela Parisŭ."

* * *

„Epoca" află, că autorităţile vamale din Predealŭ au reușitŭ a pune mâna pe o importantă contrabandă de manufacturĭ ce era destinată a fi întrodusă în România prin valea Rêșnovului. Mai multe focurĭ au fostŭ schimbate între gardii fruntariei și contrabandiștĭ; nu a fostŭ însĕ nicĭ unŭ rănitŭ; contrabandiștii, lăsândŭ marfa, o luară la fugă.

* * *

Diarulŭ *„Il Secolo"* din Milano, făcêndŭ o statistică despre recolta din anulŭ acesta din Europa, dice că *recolta României* se urcă la 13 milióne 50,000 hectolitri, mai multŭ decâtŭ în anulŭ precedentŭ cu vr'o 5 milióne hectolitri.

* * *

Principele de *Walles* (Galles), moștenitorulŭ corónei englese, a sositŭ Sâmbăta trecută la Bucurescĭ, de unde probabilŭ că a și plecatŭ deja la Sinaia pentru a visita pe Suveranii României.

Representaţiune în afacerea rĕscumpărării regulilorŭ.

Scimŭ că întrunirea posesorilorŭ de regalii ungurĭ ţinută în Clușiu a decisŭ a se presenta guvernului o representaţiune în afacerea rĕscumpărării dreptului de cârcĭmăritŭ. Cu compunerea ei a fostŭ însărcinată societatea unguréscă de agricultură din Ardealŭ.

* * *

ei și sciinţei elene. Cu augumentarea materialului lexicalŭ și cu poleirea limbei a succedatŭ însĕ și desfacerea idiomului latinŭ în dialectŭ rusticŭ și cultŭ, séu clasicŭ. Diferinţa acésta luase dimensiunĭ ca și acelea în fine ca pe timpulŭ lui Quintilian alta era a vorbi latinesce, și alta gramaticesce.

Colonisarea română pe ţĕrmurile Mărei Adriatice a începutŭ în secolulŭ alŭ II-lea d. Christosŭ; peninsula tracă până la Danubiu și Marea Négră fŭ împoporată de Romanĭ pe la jumĕtatea secolului I. dp. Crist., ér în Dacia s'a întêmplatŭ în secolulŭ II-lea după Christosŭ.

Pe timpulŭ acestorŭ colonisărĭ s'a conceputŭ și formaţiunea limbei românescĭ, care a continuatŭ până prin secolulŭ alŭ V. In periodulŭ acesta zace și prima epocă a limbei românescĭ și a literaturei tradiţionale.

Intre tóte fiicele Romei partea cea mai rea își avŭ aceea, care șĭ-o destinase de propugnaculŭ în contra invadărilorŭ turbate dela Nordŭ. Inconjurată de elemente eterogene, molestată de popóre pururea ostile și isolată de ale sale surorĭ, fără protectorŭ în pămêntŭ străinŭ își aștepta mântuitorŭ. Dér vai, departe, fórte departe era. Edictulŭ lui Foca și alte încercărĭ anterióre, precum și succesive, de a elimina limba latină clasică din administraţiunea politică făcură vêrfŭ calamităţilorŭ.

Dér urmă secolulŭ alŭ X-lea, în care ficele neo-latine devinŭ fete marĭ, devinŭ la maturitate și independenţă cu privire la limbă. Acuma, décă n'au pututŭ învinge, au sciutŭ celŭ puţinŭ a se lupta.

Despre noulŭ scripturisticŭ alŭ limbei nóstre în epoca de pe la secolulŭ alŭ X, afară de unele probe minuţióse, nu se scie până de presinte nimicŭ cu certitudine, ci acésta ese la ivélă în epoca a patra a limbei românescĭ, care cade prin secolulŭ XV—XVI.

Studiulŭ limbei datéză din secolulŭ alŭ XVII și încă cu lexicografia. Prima gramatică română tipărită apare la 1780 compusă de S. Miculŭ și locupletată și ordinată de G. Șincai. După unŭ pătrarŭ de seclu fŭ retipărită la Buda de Șincai. In ambele ediţiunĭ se ia de principiu reducerea limbei române măcarŭ în parte la latină, după ce românésca e unŭ mădularŭ diformatŭ și mutilatŭ alŭ latinei.

Petru Maiorŭ luândŭ în basă fonetica limbei, e pentru anticitatea limbei românescĭ, declarând'o de ramŭ naturalŭ alŭ latinei rustice, prin ce devine părintele fonologiei române.

Toţi trei alt-cum erau latiniștĭ pronunciaţĭ.

Apoi au urmatŭ alţĭ gramaticĭ cu alte sisteme ortografice, așa, că în scurtŭ timpŭ nu aveamŭ mai puţine ca nouĕ sisteme ortografice.

Cea mai succesă și bine primită însĕ a fostŭ a lui Petru Maiorŭ. Dênsulŭ e primulŭ, care a întrodusŭ codiţele în ortografiă ca necesitate ortografică, „carĭ prin fixarea regulelorŭ ortografice și cultivarea conscientă a limbei cu timpulŭ potŭ sĕ devină eliminabile".

După gramaticii acestei epoce apoi urmară o dróe de ei, între carĭ celŭ mai însemnatŭ e Ioanŭ Alexe, episcopulŭ Armenopolei cu „gramatica daco-romana sive valachica" sa. Sistemulŭ sĕu ortograficŭ e analogŭ sistemului maiorianŭ cu adausulŭ lui „u" finalŭ.

Cu doi anĭ mai târdiu apărŭ gramatica lui I. Eliade Rădulescu (1828), după unŭ deceniu și mai bine redacta „Curierulŭ de ambele sexe". Punctulŭ sĕu de plecare e a lui Petre Maiorŭ. Opurile gramaticale și în specialŭ „Curierulŭ" sĕu dela Petru Maiorŭ până la Timoteiu Cipariu, afară de gramatica episcopului Alexe, au fostŭ, carĭ au debutatŭ mai multŭ la sanctuarulŭ limbei nóstre.

Purismulŭ și intregitatea unei limbĭ nu se póte conserva numai cu vorba, séu cu gura, ci și cu scriptura; ér factorulŭ augmentativŭ în materialulŭ limbei e comerciulŭ sĕu cu lumea. Starea culturală, comercială și relaţiunĭ de stat din periodulŭ colonisărei nóstre și a dominaţiunei romane în Dacia lui Traianŭ suntŭ indicii suficiente de a admite, că limba română vulgară, séu neolatina românéscă sub auspiciile latinei clasice, care se usita de limbă de statŭ, nu va fi simţitŭ lipsa acestora.

(Va urma.)

Reproducemŭ şi noi din acestŭ actŭ interesantŭ cu privire la cestiunea regaliilorŭ părţile cele mai însemnate.

Representaţiunea adresată ministrului de finance accentuéză mai întâiu importanţa rĕscumpărării regaliilorŭ din punctŭ de vedere economicŭ-naţionalŭ şi de drept privat. Apoi arată, că memorata societate a adunatŭ numai date din 15 comitate ale Ardealului, dér că şi aceste suntŭ în multe privinţe defectuóse.

Mai departe arată câtŭ de mare consternaţiă şi îngrijire a produsŭ proiectulŭ guvernului între proprietarii ungurĭ, care s'a mai măritŭ prin aceea, că s'a pusŭ în lucrare resolvarea unei cestiunĭ aşa de grave în modŭ atâtŭ de pripitŭ.

In fine arată, că rĕscumpărarea regaliilorŭ pote sĕ aibă trei scopurĭ şi idei principale *a)* scopulŭ naţionalŭ-economicŭ, *b)* scopulŭ financiarŭ şi *c)* scopulŭ privitorŭ la asigurarea dreptului privatŭ. Motivarea proiectului guvernului nu recunósce nicĭ unulŭ din aceste trei scopurĭ. Sĕ vede, că guvernulŭ la statorirea proiectelorŭ sale a fostŭ condusŭ de vederĭ economice-financiare. Insĕ décă statulŭ e îndemnatŭ de aceste vederĭ, sĕ ia dreptulŭ de regalii dela proprietarii sĕi actualĭ, atuncĭ trebue sĕ aibă în vedere tot-odată ca espropriarea acésta sĕ se facă în interesul puelic pe lângă o despăgubire adevĕrată şi dréptă. Acestŭ post lutŭ proiectulŭ guvernului nu'lŭaîmplinesce şi astfeliu între scopurile lui nu s'a luatŭ în vedere şi scopulŭ privitorŭ la asigurarea dreptului privatŭ.

După acéstă întroducere representaţiunea continuă astfeliu:

Desdaunarea proiectată de înaltulŭ guvernŭ ar aduce pentru proprietarii dreptului de cârcĭmăritŭ păgubire atâtŭ de mare şi de nedemnă, încâtŭ modŭ de rĕscumpărare mai nefavorabilŭ ca acesta numai în timpurĭ de revoluţiă şi răpire de drepturĭ se póte închipui, ceea ce astădĭ nu se póte aduce ca motivŭ legislatoricŭ şi nu este permisŭ sĕ se aducă.

Proiectulŭ guvernului în motivarea sa recunósce celŭ puţinŭ, că dreptulŭ de cârcĭmăritŭ, ca resultatŭ alŭ desvoltării istorice a dreptului, stă pe basă corectă şi forméză avere totŭ atâtŭ de inviolabilă ca şi alte bunurĭ.

Recunoscêndŭ însĕ acéstă basă de dreptŭ nu se póte lăsa din vedere, că valórea drepturilorŭ de cârcĭmăritŭ arată tendinţa de a se desvolta şi a cresce, ceea ce şi este de totŭ naturalŭ, pentru că sporindu-se numĕrulŭ locuitorilorŭ şi desvoltându-se averea acestora, consumaţiunea beuturilorŭ spirtuóse ţine paşĭ cu acésta, astfelŭ că valórea venitului şi a capitalului representatŭ prin drepturile de cârcĭmăritŭ în totŭ anulŭ se urcă hotărîtŭ. Faptulŭ acesta incontestabilŭ nu îlŭ schimbă nicĭ aceea, că mutarea séu încetarea unorŭ puncte de circulaţiă prin căile ferate causéză pe unele locurĭ o scădere a veniturilorŭ dreptului de cârcĭmăritŭ, pentru că acestei scăderĭ corĕspunde urcarea veniturilorŭ în alte locurĭ, astfeliu că pe teritoriulŭ întregei ţĕrĭ urcarea sistematică şi stabilă a veniturilorŭ dreptului de cârcĭmăritŭ nu sufere îndoiélă.

Fiindŭ vorba de expropiarea din punctulŭ de vedere alŭ intereselorŭ publice a acestei averĭ positive şi cu tendenţă de a cresce, proprietarii potŭ pretinde necondiţionatŭ, ca sĕ li se dea dreptŭ desdaunare întrégă şi adevĕrata valóre a acestei averĭ.

Proiectulŭ propune douĕ vătĕmărĭ grave ale acestui principiu fundamentalŭ corectŭ, pe carĭ a le pune în evidenţă şi a le vindeca este scopulŭ principalŭ alŭ acestui memorialŭ. Una dintrĕ aceste vătĕmărĭ este, că basa desdăunării o forméză singurŭ şi exclusivŭ numai venitulŭ pusŭ sub contribuţiă în anii 1882—1886. A doua vătĕmare este aceea, că au sĕ fiă subtrase din acestŭ venitŭ 20% sub titlulŭ de spese de manipulaţiă.

Argumentele nóstre în contra acestei vătămărĭ ne luămŭ îndrăsnélă a le subşterne în cele următóre:

Ântêiu: principiulŭ, după care valórea desdaunării este a se statori pe basa contribuţiei dela 1882—1886, îlŭ primimŭ nu ca o basă perfectă şi dréptă, ci numai de aceea, pentru că deoparte spre egalarea fluctuaţiunei venitului ciclulŭ de 5 anĭ îlŭ credemŭ corĕspundĕtorŭ, şi a doua pentru-că altă statistică publică şi generală a veniturilorŭ regale nu există, afară de conspectele veniturilorŭ puse sub contribuţiă.

Déră primindŭ acéstă basă dreptŭ cea dintêiu cheiă sistematică, ne este imposibilŭ a ne mulţumi cu ea fără a i se căuta şi vindeca scăderile.

In acéstă privinţă însuşĭ guvernulŭ ne arată calea şi exemplulŭ, că venitulŭ pusŭ sub contribuţiă póte fi greşitŭ şi vrednicŭ de îndreptare, când în §. 3, alineatulŭ 2, prevede acelŭ casŭ, că contractulŭ séu declaraţia venitului, pe basa căruia s'a statoritŭ darea, póte nasce îndoéla, că venitulŭ s'a declaratŭ preste mĕsură mare, în care casŭ doresce a afla modalitatea, de a descoperì adevĕratulŭ venitŭ şi a micşora în modŭ corespundĕtorŭ desdaunarea.

Ceea-ce susţine proiectulŭ înaltului guvernŭ sub acestŭ punctŭ întru apĕrarea drepturilorŭ legitime ale erarului pentru representantulŭ financelorŭ, totŭ aceea dorimu noi sĕ fiă susţinutŭ şi asiguratŭ şi pentru proprietarii drepturilorŭ regale în tóte casurile, în care venitulŭ luatŭ de basă pentru statorirea contribuţiei dela 1882—1888 este mai micŭ ca adevĕratulŭ venitŭ.

Pentru a motiva după trebuinţă acéstă dorinţă a nóstră, trebue sĕ atragemŭ atenţiunea la acele casurĭ deosebite, care credemŭ că se întêmplă şi în alte părţĭ ale ţĕrii, dér se întêmplă mai alesŭ în părţile ardelene.

In Ardélŭ raporturile de proprietate s'au desvoltatŭ astfelŭ, încâtŭ aicĭ nu numai moşiile proprietarilorŭ celorŭ marĭ dér şi ale celorŭ mijlocii şi mai micĭ se aflau în parcele micĭ în mai multe comune depărtate una de alta, şi cu deosebire iobagii se aflau împrăştiaţĭ dintr'o margine a ţĕrii la ceealaltă în mai multe comitate şi numĕróse comune, astfelŭ că nu este rarŭ acelŭ proprietarŭ, care a avutŭ proprietate şi jobagĭ în 20—100 comune.

După ştergerea feudalismului aceste părticele împrăştiate ale proprietăţii au devenitŭ fórte greu de esploatatŭ şi în cea mai mare parte s'au datŭ în arêndă la arêndatorĭ mai micĭ, şi anume cele mai multe casuri împreună cu averea nemişcătóre şi dreptulŭ de cârcĭmăritŭ şi de cele mai multe-orĭ cu acea condiţiune, ca arêndatorulŭ sĕ plătéscă şi contribuţia după obiectele arêndii.

In asemenea casurĭ declararea venitului dreptului de cârcĭmăritŭ a fostŭ tréba arêndatorului şi a fostŭ făcută de dênsulŭ în modŭ atâtŭ de independentŭ, încâtŭ proprietarulŭ n'a avutŭ nicĭ o cunoscinţă despre mărimea venitului declaratŭ. Arêndatorulŭ ér s'a străduitŭ a statori venitulŭ sĕu în sumă câtŭ sĕ póte de mică, pentru-ca darea, care îlŭ îngreuna pe dênsulŭ, sĕ fiă câtŭ se póte de mică.

Aşadéră în chipulŭ schiţatŭ aicĭ s'a întêmplatŭ fórte desŭ casulŭ, că fără nicĭ o vină a propriatarului venitulŭ dreptului regalŭ s'a statoritŭ mai micŭ decâtŭ a fostŭ în realitate.

(Va urma)

Principele Bismark către sătenĭ.

Principele Bismark a adresatŭ către sătenii de pe mosia sa Schönau de lângă Friedrichsruhe, cu ocasiunea sĕrbătorei secerişului, următórele cuvinte:

Érna ne-a adusŭ la toţĭ mare supĕrare, a trebuitŭ sĕ înmormêntămŭ pe bĕtrânulŭ nostru împĕratŭ şi câteva lunĭ mai în urmă pe fiulŭ sĕu, pe împĕratulŭ nostru Frideric. Aicĭ, după acele ḑile întristătóre, s'a făcutŭ érăşĭ sóre, pentru că noi Germanii cu mândriă putemŭ privi la împĕratulŭ nostru Wilhelm II, care este soldatŭ din crescetŭ pănă în tălpĭ şi de sigurŭ dênsulŭ se va bate cu vitejiă décă Germania va fi atacată. Dér împĕratulŭ Wilhelm II iubesce fórte multŭ pe supuşii sĕi şi de aceea va face totŭ posibilulŭ ca sĕ menţină pacea, pentru că aceia dintre voi, carĭ acum 18 anĭ erau cu mine în Francia, sciu ce însemnéză sĕrbătórea secerişului când duşmanulŭ este în ţĕră; puţinŭ mai rĕmâne atuncĭ pentru săténŭ, şi de aceea nu voimŭ sĕ dămŭ uitărei pe împĕratulŭ nostru, ci vomŭ ḑice: Trăéscă împĕratulŭ nostru.

Raportulŭ comitetului Societăţii pentru fondŭ de teatru românŭ

către Adunarea generală din Lugoşŭ, ţinută la 29 Septemvre n. 1888.

Onorată adunare generală!

Comitetulŭ societăţii pentru fondŭ de teatru românŭ face urmatorulŭ raportŭ:

I. Averea societăţii. Averea societăţii constă aḑĭ din următórele:

1. Obligaţiunĭ de statŭ în preţŭ de 21,325 fl. 66 cr.; 2. Acţiunĭ de ale „Albinei“ 7,800 fl.; 3. Acţiunĭ de ale „Transilvaniei“ 900 fl.; 4. Deposite la „Albina“ 17.776 fl. 2 cr.; 5. Obligaţiunĭ private 100 fl.; 6. Banĭ gata 146 fl. 88 cr;

La olaltă 48,048 fl. 56 cr.

După raportulŭ către adunarea generală din 1887, ţinută în Oraviţa montană, averea societăţii a fostŭ atuncĭ de 44,700 fl. 44 cr. Prin urmare, din anulŭ trecutŭ pănă aḑĭ, fondulŭ societăţii s'a sporitŭ cu 3,348 fl. 12 cr.

II. Restanţele Membrilorŭ. Membrii fundatorĭ, după lista sub ·/. au rĕmasŭ datorĭ cu 3.110 fl. Eră membrii ordinarĭ după lista sub ·//., au rĕmasŭ datorĭ cu 599 fl. — Restanţele facŭ 3,709 fl.

Unŭ timpŭ lungŭ s'a practicatŭ, că membrii fundatorĭ şi ordinarĭ s'au subscrisŭ numai în liste. Listele s'au aflatŭ de neacomodate pentru ţinerea în evidenţă, pentru manipularea cassei şi în casŭ de procesŭ, deórece după atare liste rĕmânŭ uneorĭ câte 10—15 inşĭ în restanţă şi deórece listele n'au însuşirile unei obligaţiunĭ.

Pentru acésta comitetulŭ a ordonatŭ ca sĕ se tipăréscă obligaţiunĭ, şi rógă pe on. adunare generală ca pe viitorŭ numai pe aceia sĕ-i priméscă de membri fundatorĭ séu ordinarĭ, carĭ séu plătescŭ tacsele, séu subscriu obligaţiunile.

S'au făcutŭ atarĭ provocărĭ pentru plătire şi pe basa listelorŭ, dér nu s'a datŭ rĕspunsŭ; de altă parte unii restanţierĭ au legatŭ împăcăciune judecătoréscă, séu suntŭ prin sentinţă judecaţĭ, şi decĭ unii ar pute plăti, nu plătescŭ însĕ nicĭ cametele, decĭ comitetulŭ va fi silit sĕ încépă şi cu esecuţiunile.

Póte că unii dintre membrii fundatorĭ séu ordinarĭ s'au subscrisŭ mai multŭ din fală, decâtŭ din zelŭ naţionalŭ, şi comitetulŭ crede, că adunarea generală îşĭ va de învoirea, ca listele restanţierilorŭ sĕ se publice în jurnalele românescĭ, căcĭ mai bine e, ca sĕ nu se subscrie nime, décă nu vré séu nu póte plăti, decâtŭ prin subscriere sĕ causeze societăţii şi spese.

III. Diplomele. Dintre membrii fundatorĭ, carĭ au plătitŭ taxele, 48 au căpĕtatŭ diplome, **éră dintre** membrii ordinarĭ 34. La olaltă 82.

IV. Premiulŭ de 300 fl. Adunarea generală din Şomcuta mare, în şedinţa sa din 12 Aug. 1886, după punctulŭ 5 alŭ protocolului alăturatŭ 3 ·[., a decisŭ, ca sĕ se escrie unŭ premiu de 300 fl. pentru piesa cea mai bună teatrală, şi a îndrumatŭ comitetulŭ, ca sĕ facă o propunere motivată către adunarea generală viitóre. Comitetulŭ în acésta causă a adusŭ decisiune şi respective a făcutŭ propunerea din 1 Iuliu 1887 nr. 5 alăturată sub 4 ·/., dér adunarea generală din Oraviţa-montană în şedinţa sa din 26 Sept. 1887, după protocolulŭ mai josŭ alăturatŭ sub n-rulŭ 6, a decisŭ ca acéstă causă de nou sĕ se desbată la adunarea viitóre; pentru acésta comitetulŭ o subşterne şi dechiară, că şi acum îşĭ susţine propunerea.

V. Silvania. Silvania, institutulŭ de creditŭ şi de economii, cu reşedinţa în Şimleu, prin scrisórea sa din 8 Martie 1888 nr. 45, a recercatŭ pe preşedintele societăţii, după cum se vede din aclusulŭ sub 5 ·/. — ca societatea pentru fondŭ de teatru românŭ sĕ depună din fondulŭ sĕu o parte şi la institutulŭ Silvania; — dér fiindŭ-că comitetulŭ nu se simte împuternicitŭ nicĭ prin statute, nicĭ prin adunarea generală, ca sĕ-şĭ schimbe modulŭ de manipulare usuatŭ pănă acuma, şi anume ca sĕ decidă în causă, comitetulŭ aşterne recuisiţiune la adunarea generală, — şi face numai observaţiunea, că împărţindu-se fondulŭ la mai multe institute, s'ar îngreuna agendele cassarului.

VI. Comitetulŭ. Comitetulŭ presinte a fostŭ alesŭ în 28 Sept. 1885 în adunarea generală din Bogşa montană şi fiindcă acuma decurgŭ cei trei anĭ, pe carĭ a fostŭ alesŭ, comitetulŭ depune mandatulŭ la adunarea generală, mulţămeşce pentru încrederea ce i s'a datŭ şi cere absolvarea sa.

Protocólele adunării din Oraviţa-montană se alătură sub 6 şi 7.

Din şedinţa comitetului societăţii pentru fondŭ de teatru românŭ, ţinută în 21 Iuniu 1888 în Budapesta.

In numele comitetului:

Dr. At. Marienescu, secretarŭ. **Iosifŭ Hosszu**, preş.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

Hamburg, 1 Octomvre. Consiliarulŭ secretŭ *Geferken*, care este suspiţionatŭ că a trimisŭ spre publicare memoriile împĕratului Fridericŭ fóiei „Deutsche Rundschau“, a fostŭ erĭ nópte arestatŭ la gară tocmai când a sositŭ din Helgolanda şi a fostŭ băgatŭ în arestŭ preventivŭ.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 29 Septemvre st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	100.—
Renta de hârtiă 5%	90.30
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	146.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune)	97.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	112.50
Bonurĭ rurale ungare	104.50
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.50
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timişŭ	104.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale transilvane	104.50
Bonurĭ croato-slavone	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	99.75
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	131.—
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	122.75
Renta de hârtiă austriacă	81.15
Renta de argintŭ austriacă	81.80
Renta de aurŭ austriacă	110.50
Losurĭ din 1860	140.—
Acţiunile băncei austro-ungare	873.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar.	306.25
Acţiunile băncei de creditŭ austr.	312.60
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.71

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

Sz. 2108—1888 tlkvi. 162

Arverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. jbirosag mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Anna Cornea szül. Stojka végrehajtatónak Badila Nikolai al. Veneczei lakos végrehajtást szenvedö elleni 114 frt. 50 kr. tökekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a brassai kir. törvényszék (a fogarasi kir. járásbiróság) területén lévö al. Veneczei községében fekvö az al. Veneczei 27 sz. tjkben A † alatt foglalt

575, 576 hrsz. ingatl.	40 frt.	8011 (hrsz. ingtl.	11 frt.
577, 578 „ „	40 „	8012 („ „	31 „
5427, 5428 „ „	44 „	8282, 8283 „ „	9 „
6123, 6124 „ „	34 „	a 975 tjkben foglalt.	
3504 hrsz. ingatl.	64 frt.	9594 hrsz. ingatl.	23 frt.
7781 „ „	28 „	9644 „ „	5 „

a 367 sz. tjkben

497, 498, 499, 500 hrsz. ingatlan. . . . . 16 frtban

az àrverést ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1888 évi October hó 22-ik napján délelött 10 órakor Also Venecze község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 évi november hó 1-én 3333. sz. allatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-us értelmében a bánatpénznek a biróságnál elöleges elhelyezéséröl kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Fogaras 1888 évi Junius hó 13 napján.

A fogarasi kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság.

PUBLICAŢIUNE.

Pentru statorirea definitivă a listei virilıştilorŭ în representanţa oraşului Braşovŭ pro 1889, subscrisa comisiune în înţelesulŭ §-lui 33 alŭ art. de lege XXII din 1886 —va ţiné şedinţă publică **Mercuri în 3 Octomvrie (21 Septemvrie 1888** la 3 óre postmeridiane în sala sfatului orăşănescŭ.

Cei interesaţĭ se aviséză despre acésta.

Braşovŭ, în 17 (29) Septemvrie 1888.

Iuonŭ Lengeru m. p.
preşedintele comisiunii pentru conscrierea virilıştilorŭ.

Bursa de Bucurescĭ.

Cotă oficială dela 15 Septemvre st. v. 1888.

	Cump.	vênd.
Renta română 5%	—.—	—.—
Renta rom. amort. 5%	96.1/2	97.—
Renta convert. 6%	—.—	—.—
Impr. oraş. Buc. 10 fr.	45.—	50. -
Credit fonc. rural 7%	107.1/4	107.3/4
„ „ „ 5%	97.—	97.3/4
„ „ urban 7%	106.1/4	107.—
„ „ „ 6%	—.—	—.—
„ „ „ 5%	94.1/4	95.—
Banca naţ. a Rom. 500 Lei.	—.—	—.—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	—.—	—.—
Aurŭ contra bilete de bancă	1.1/4	1.1/2
Bancnote austr. contra aurŭ.	—	—.—
Aurŭ contra argintŭ séu bilete	1.1/4	1.1/2
Florinŭ valóre austriacă	2.08 1/2	2.09 1/2

Sosirea şi plecarea trenurilorŭ şi postelorŭ în Braşovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Braşovŭ la Pesta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 10 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 10 minute diminéţa.

2. Dela Braşovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 302: 5 óre 37 minute diminéţa.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după amédĭ.

Rugămŭ pe domnii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşovu.